

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

Кафедра «Маркетинг та логістика»
(найменування кафедри яка відповідає, за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. декана ФБТЕ Олена ВАСИЛЬЄВА

« 29 » вересня 2024 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 25 ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

(шифр за відповідною освітньою програмою та назва навчальної дисципліни)

освітня програма (спеціалізація) Маркетинг
(назва освітньої програми (спеціалізації))

спеціальність 075 Маркетинг
(код і найменування спеціальності)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(код і найменування галузі)

ступінь вищої освіти бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

2024 рік

програма з дисципліни Економіка підприємства
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 075 «Маркетинг»,
(код і найменування спеціальності)
освітня програма (спеціалізація) «Маркетинг».
(назва освітньої програми (спеціалізації))

Розробник (и): Зеркаль А.В., професор кафедри «Маркетинг та логістика» Національного університету «Запорізька політехніка», д.е.н., професор
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Програма погоджена:

Завідувач кафедри,
на якій виконується освітній компонент

Владислава ЛИФАР
(ім'я, прізвище)
27.08. 2024 р.

Гарант освітньої програми

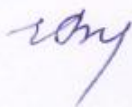

Юлія СОКОЛОВА
(ім'я, прізвище)
27.08. 2024 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету бізнес-технологій та економіки
(найменування факультету)

Протокол від « 29 » серпня 2024 року № 2

Голова науково-методичної комісії

Олена ВАСИЛЬЄВА
(ім'я, прізвище)
29.08. 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Загальна характеристика

Обов'язковий освітній компонент	
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	075 Маркетинг
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів	4	
Модулів	2	-
Змістових модулів	3	-
Семестр	3	3
Загальна кількість годин	120	
з них аудиторних:	44	8
лекції	30	6
практичні	14	2
лабораторні	-	-
семінарські	-	-
з них самостійної роботи:	76	112
Занять на тиждень	3	5
Індивідуальні завдання	-	
Форма контролю	екзамен	

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування здатностей самостійно мислити, приймати управлінські рішення, виконувати комплексні економічні розрахунки для ефективного здійснення господарської діяльності на рівні підприємств.

3. Завдання вивчення дисципліни

Завдання дисципліни: вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами.

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: для успішного опанування курсу необхідно мати базові знання з економічної теорії, зокрема про ринкові механізми, попит і пропозицію, основи функціонування підприємств у ринковому середовищі. Також важливо розуміти методи оцінки активів та аналіз фінансових звітів. Крім того, необхідні знання з основ управління підприємством, планування його діяльності та використання статистичних методів для аналізу економічної інформації.

Постреквізити: після завершення курсу здобуті знання можуть бути використані для глибшого розуміння управління фінансами, прийняття стратегічних рішень, оптимізації виробничих процесів та управління ресурсами підприємства. Також студенти зможуть аналізувати ринкові умови, приймати ефективні маркетингові рішення та оцінювати економічні показники діяльності підприємства.

5. Характеристика навчальної дисципліни

Загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної (ЗК6);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК7);
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК12).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність визначати вплив функціональних областей маркетингу на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів (СК7);
- здатність розробляти маркетингове забезпечення розвитку бізнесу в умовах невизначеності (СК8);
- здатність аналізувати поведінку ринкових суб'єктів та визначати особливості функціонування ринків (СК11);
- здатність обґрунтовувати, презентувати і впроваджувати результати досліджень у сфері маркетингу (СК12).
- здатність планування і провадження ефективної маркетингової діяльності ринкового суб'єкта в кросфункціональному розрізі (СК13).

ПРН	ЗК	СК
5	6	7,12,14
11	3,6,7,12	8,12
13		8
22	6,7	11,13

Очікувані програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
РН5. Виявляти й аналізувати ключові характеристики маркетингових систем різного рівня, а також особливості поведінки їх суб'єктів.	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
РН11. Демонструвати вміння застосовувати міждисциплінарний підхід та здійснювати маркетингові функції ринкового суб'єкта.	Розробляти та управляти соціально-економічними проектами та комплексними діями з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
РН13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.
РН22. Розробляти та реалізовувати маркетингові плани тактичного рівня з урахуванням галузевих та регіональних особливостей суб'єктів господарювання.	Оволодіють практичними знаннями та навичками, необхідними для адаптації маркетингової діяльності підприємства до змін ринкового середовища. Зможуть аналізувати ринкове середовище та діяльність підприємства з урахуванням специфіки галузі, регіональних особливостей та конкурентного середовища, що дозволяє ефективно планувати маркетингову діяльність.

6. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання

Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва

Підприємство як економічний суб'єкт. Поняття підприємства як організаційно відокремленої та економічно самостійної первинної ланки виробничої сфери.

Еволюція теорій економіки підприємства. Сучасні наукові спрямування економіки підприємства. Соціологічний, технічний, правовий та економічний підходи до дослідження підприємства. Новітні концепції дослідження економіки підприємства. Сучасні принципи діяльності підприємства, їх підпорядкованість і взаємозв'язок.

Підприємництво як сучасна форма господарювання. Підприємництво як особливий вид діяльності, стиль і тип господарської поведінки. Функції підприємницької діяльності. Сучасне визначення підприємництва. Суб'єкти та об'єкти підприємництва. Принципи здійснення, форми і моделі підприємницької діяльності. Типи професійної підприємницької діяльності та їх особливості. Мале підприємництво в ринковій економіці.

Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Правові основи функціонування підприємств. Юридичні аспекти, що слугують законодавчою базою функціонування підприємства (організації) та

об'єднання підприємств. Господарський кодекс України: суб'єкти господарювання, їх майно, зобов'язання та відповідальність.

Організаційно-правові форми підприємства. Виокремлення підприємств за окремими ознаками: залежно від форм власності (приватне, колективне, комунальне, державне, зі змішаною формою власності, іноземні інші види), залежно від способу утворення (заснування) та формування статутного фонду (унітарні та корпоративні); за правовим статусом і формою господарювання (одноосібні, кооперативні, господарські товариства, орендні). Головні види та напрями діяльності підприємств. Види: звичайна (операційна та фінансова) та надзвичайна діяльність.

Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Вплив зовнішнього середовища на діяльність підприємств. Характеристика суб'єктів мікросередовища (постачальники ресурсів, посередники, конкуренти та інші). Макросередовище господарювання та його основні чинники.

Загальні тенденції світового та регіонального соціально-економічного розвитку та перспективи участі України у міжнародних організаціях (СЄП, ЄС, ВТО). Ринкове середовище господарювання організацій.

Складові елементи ринкової інфраструктури. Загальні принципи та етичні норми поведінки господарюючих суб'єктів на ринку

Тема 4. Структура та управління підприємством

Поняття і сутність системи управління підприємством. Сучасні принципи управління. Функції управління підприємством.

Методи управління підприємством. Організаційні структури управління підприємством: ієрархічні та адаптивні. Класифікація видів організаційних структур управління. Переваги та недоліки різних видів організаційних структур управління.

Особливості корпоративного управління.

Тема 5. Ринок і продукція

Поняття ринку. Функції ринку: ціноутворююча посередницька, регулююча, реалізуюча, економічна, інтегруюча, інформаційна, стимулююча, контролююча. Характеристика та параметри різних форм і типів ринків. Чотирьохпозиційний підхід до загальної структуризації ринків: з позицій або суб'єктного складу, продуктово-ресурсного наповнення, елементно-технологічних зв'язків і територіально-просторової організації.

Сучасний ринок продукції (послуг). Конкуренція: поняття, форми, методи. Конкурентні переваги суб'єктів господарювання. Предметна і функціональна конкуренція. Фактори які впливають на конкурентну боротьбу. Принципи та поведінки суб'єктів господарювання на ринку. Еластичність реакції підприємств на дії конкурента, особливості поведінки виробника продукції в залежності від сили конкуренції. Суть та система забезпечення принципу соціального партнерства та свободи підприємництва.

Тема 6. Планування діяльності підприємства

Сутність планування діяльності підприємства, його принципи і методи. Система планів підприємства.

Бізнес-план підприємства, його зміст, методика розробки його окремих розділів.

Сутність прогнозування діяльності підприємства: цілі, ознаки, принципи. Методи прогнозування: екстраполяція, інтерполяція, експертний, нормативний, пошуковий.

Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Поняття персоналу підприємства. Категорії персоналу підприємств (керівники, спеціалісти, службовці, робітники). Поділ персоналу за професіями, спеціальностями і кваліфікацією. Особливості структури персоналу підприємств та організацій різних типів, розмірів і форм власності. Кадрова політика підприємства.

Продуктивність праці як економічна категорія. Показники рівня продуктивності праці. Динаміка і резерви підвищення продуктивності праці на підприємствах різних галузей економіки України за сучасних умов господарювання. Поняття оплати праці. Основна заробітна плата і додаткова оплата праці. Основні функції заробітної плати (відтворювальна, стимулююча, регулююча, соціальна) та їх реалізація. Механізм державного регулювання оплати праці та соціального захисту.

Договірне регулювання оплати праці найманого персоналу шляхом укладання різнорівневих тарифних угод. Основи організації оплати праці на підприємствах (в організаціях). Тарифнопосадова система (тарифно-кваліфікаційні довідки; кваліфікаційні довідники посад керівників, спеціалістів і службовців; тарифні сітки; схеми посадових окладів або єдина тарифна сітка). Форми і системи оплати праці робітників.

Тема 8 Капітал підприємства і виробничі фонди

Поняття капіталу підприємства. Види та функції капіталу. Виробничі фонди підприємства: основні та оборотні. Оцінка, класифікація і структура основних фондів. Поліпшення основних фондів. Знос та амортизація основних фондів. Показники використання основних фондів підприємства. Склад, структура й нормування оборотних фондів підприємства. Основні напрями поліпшення використання оборотних фондів.

Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства

Економічна сутність інвестицій та їх структури. Класифікація інвестицій за об'єктом вкладення капіталу, за характером участі в інвестиційному процесі, за формами власності, за регіональною ознакою, за періодом інвестування.

Класифікація інвесторів за напрямами основної діяльності, за цілями інвестування, за належністю до резидентів. Основні поняття інвестиційної діяльності, її об'єкти та суб'єкти. Інвестиційна діяльність у спеціальних (вільних) економічних зонах та територіях пріоритетного розвитку. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.

Тема 10. Інноваційна діяльність

Поняття і змістова характеристика інновацій та інноваційної діяльності. Фінансова підтримка інноваційної діяльності. Загальна характеристика

інноваційних процесів. Види інноваційних процесів: технічні, організаційні, економічні, соціальні, юридичні.

Сутнісне тлумачення науково-технічного прогресу (НТП). Більш досконалі й нові технології, матеріали та енергія, засоби праці й кінцева продукція як усталені загальні напрями НТП.

Пріоритетні напрями НТП: прогресивні базові технології; синтетичні, композиційні і надчисті матеріали; ядерна та інші нетрадиційні види енергії; робототехнічні комплекси та гнучкі автоматизовані системи; комплексна автоматизація та комп'ютеризація виробництва і процесів управління. Організаційний прогрес (ОП) як узагальнене явище використання організаційних, економічних, соціальних і юридичних нововведень. Особливості ОП, що відрізняють його від НТП. Об'єкти: організація виробництва і праці, окремі елементи економічного механізму господарювання (підприємства), соціальні та правові. Економічна ефективність технічних та організаційних нововведень.

Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства

Поняття та характеристика техніко-технологічної бази виробництва. Змістова характеристика і форми технічного розвитку підприємства (технічне переозброєння: модернізація, капітальний ремонт і заміна діючого устаткування).

Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства, його передбачуваність, етапність і послідовність. Поняття, види і чинники формування виробничої потужності. Механізм розрахунку виробничої потужності підприємства та визначення рівня її використання. Визначення максимально можливого випуску продукції за наявної потужності.

Тема 12 Організація виробництва і забезпечення якості продукції

Організація виробництва як форма забезпечення ефективної діяльності підприємства. Формування та структура виробничого процесу. Основні принципи організації виробничого процесу. Організаційні типи виробництва та їх характеристика. Виробничий цикл, його характеристика та структура. Методи організації виробництва. Якість та конкурентоспроможність продукції. Стандартизація та сертифікація продукції. Державна політика у сфері управління якістю продукції.

Змістовний модуль 3. Ефективність діяльності підприємства і забезпечення його розвитку

Тема 13. Витрати на виробництво та реалізацію продукції

Витрати як процес формування і використання ресурсів. Класифікація витрат та їх класифікація. Групування витрат за економічними елементами. Витрати виробничої собівартості продукції (робіт, послуг).

Собівартість продукції на різних етапах операційного циклу: незавершеного виробництва, товарної і реалізованої продукції. Витрати, що не входять до собівартості реалізованої продукції.

Тема 14.. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства

Загальна характеристика фінансової діяльності підприємства (організації). Джерела формування доходу і прибутку підприємства. Фінансова звітність підприємства: баланс, звіт про фінансові результати, звіт про власний капітал, звіт про рух грошових коштів.

Накопичення обліково-звітної інформації для аналізу фінансово-економічних результатів підприємства. Планування прибутковості підприємства. Ефективність діяльності підприємства.

Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація

Сутнісна характеристика, роль і значення розвитку підприємства. Підходи до вивчення розвитку підприємств: вітчизняний і зарубіжний досвід. Видова класифікація процесів розвитку: за масштабом змін у соціально-економічній системі підприємства, за якістю змін; залежно від об'єкту змін; залежно від характеру змін; залежно від динаміки змін; залежно від рівня невизначеності процесів; залежно від основи змін; залежно від можливості управління змінами; залежно від корпоративної стратегії та інше. Еволюційна та революційна концепції розвитку підприємств.

Сучасні моделі розвитку підприємств. Основні моделі розвитку підприємства МакКінсі: оборонна модель, модель «втрата права на розвиток», модель «бізнес видихається», модель «захоплення винахідництвом майбутнього», модель «генерування ідей при відсутності нового бізнесу», модель «неспроможність реалізувати потенціал» та інші. Особливості управління підприємством за кожною моделлю розвитку. Основні кризові прояви, що супроводжують розвиток підприємства на різних фазах, горизонтах і моделях. Об'єктивна необхідність і стратегія структурної перебудови економіки та її базових галузей. Сутнісна характеристика та організаційні форми трансформації підприємств: реструктуризація, санація, злиття, поглинання, диверсифікація, перепрофілювання, реформування (зміна форм власності), конверсія.

Практика здійснення та ефективність трансформації і реструктуризації суб'єктів господарювання. Розробка і реалізація програми (бізнес-проекту) трансформації різних організаційних утворень. Конверсія, диверсифікація та розукрупнення виробництва як дійові форми реструктуризації суб'єктів господарювання. Злиття, поглинання в процесах формування нових організаційних утворень. Економічне обґрунтування створення холдингів, ПФГ, асоціацій, концернів, корпорацій в окремих галузях народного господарства України.

Тема 16 Економічна безпека та антикризова діяльність

Сучасне розуміння економічної безпеки підприємств, та її місце і роль в системі управління підприємством. Сутність, недоліки та переваги інформаційною, зовнішнього та ресурсно-функціонального підходу до вивчення економічної безпеки підприємств та організацій. Методичні підходи до конструювання аналітичних показників оцінки рівня економічної безпеки підприємства. Методичні принципи та вимоги до конструювання показників

економічної безпеки підприємства. Витратні, результатні та порівняльні підходи до конструювання аналітичних показників економічної безпеки підприємства.

Формування системи ключових копії рольних індикаторів оперативного та стратегічного моніторингу. Методи моніторингу економічної безпеки підприємства: метод «побічного продукту»; «нульовий метод»; метод «ключових індикаторів»; метод «тотального вивчення». Активні та пасивні методи забезпечення економічної безпеки підприємства. Конкурентна розвідка сучасних підприємств та способи захисту комерційних інтересів. Чотири способи вирішення проблем забезпечення економічної безпеки підприємства. Фіктивна та тіньова підприємницька діяльність як загроза економічній безпеці підприємства. Сучасні способи та моделі управління корпоративними правами власності. Основні технології поглинання підприємств. Банкрутство підприємств (організацій) як економічне явище.

Сутнісна характеристика банкрутства підприємства (організації). Симптоми прояву банкрутства суб'єкта господарювання. Імовірні зони ризику банкрутства. Методики оцінки «ймовірності банкрутства підприємства». Реакція господарюючого суб'єкта на настання кризового фінансово-економічного стану. Процедура офіційного порушення справи про визнання банкрутом того чи іншого підприємства (організації). Основні положення Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Організаційно-економічні заходи і допустима тривалість процесу ліквідації підприємства (організації)-банкрута.

7. Орієнтовний розподіл навчального часу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п/с	лаб	інд	с.р.		л	п/с	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання												
Тема 1. Теорії підприємств і основи підприємництва	8	2	1	-	-	5	8,5	1	0,5	-	-	7
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 3. Зовнішнє середовище господарювання підприємств	8	2	1	-	-	5	8,5	1	0,5	-	-	7
Тема 4. Структура та управління підприємством	7	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 5. Ринок і продукція	7	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 6. Планування діяльності підприємства	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	48	12	6	-	-	30	45	2	1	-	-	42
Змістовий модуль 2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства												
Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 8. Капітал підприємства і виробничі фонди	8	2	1	-	-	5	7	-	-	-	-	7
Тема 9. Інвестиційні ресурси підприємства	8	2	1	-	-	5	7,5	0,5	-	-	-	7
Тема 10. Інноваційна діяльність	8	2	1	-	-	5	8,5	0,5	0,5	-	-	7
Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	8	2	1	-	-	5	8,5	0,5	0,5	-	-	7

Тема 12 Організація виробництва і забезпечення якості продукції	8	2	1	-	-	5	7,5	0,5	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	48	12	6	-	-	30	45	2	1	-	-	42
Змістовний модуль 3.Ефективність діяльності підприємства і забезпечення його розвитку												
Тема 13.Витрати на виробництво та реалізацію продукції	6,5	2	0,5	-	-	4	7,5	0,5	-	-	-	7
Тема 14. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	6,5	2	0,5	-	-	4	7,5	0,5	-	-	-	7
Тема 15. Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	5,5	1	0,5	-	-	4	7,5	0,5	-	-	-	7
Тема 16 Економічна безпека та антикризова діяльність	5,5	1	0,5	-	-	4	7,5	0,5	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 3	24	6	2	-	-	16	30	2	-	-	-	28
Усього годин	120	30	14	-		76	120	6	2	-		112

8. Види навчальних занять та їх орієнтовний зміст

№ з/п	Тема	Вид занять	Орієнтовний зміст
1	Теорії підприємств і основи підприємництва	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Підготовка рефератів, доповідей, презентацій
2	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
3	Зовнішнє середовище господарювання підприємств	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
4	Структура та управління підприємством	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
5	Ринок і продукція	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
6	Планування діяльності підприємства	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
7	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
8	Капітал підприємства і виробничі фонди	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
9	Інвестиційні ресурси підприємства	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
10	Інноваційна діяльність	<i>Лекція</i>	Питання за планом.
		<i>Практичне</i>	Розбір практичних завдань, обговорення

			теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
11	Техніко-технологічна база та виробнича потужність підприємства	Лекція	Питання за планом.
		Практичне	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
12	Організація виробництва і забезпечення якості продукції	Лекція	Питання за планом.
		Практичне	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
13	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	Лекція	Питання за планом.
		Практичне	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
14	Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	Лекція	Питання за планом.
		Практичне	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
15	Розвиток підприємств: сучасні моделі, трансформація та реструктуризація	Лекція	Питання за планом.
		Практичне	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій
16	Економічна безпека та антикризова діяльність	Лекція	Питання за планом.
		Практичне	Розбір практичних завдань, обговорення теоретичних питань, розв'язання задач, підготовка рефератів, доповідей, презентацій

9. Форми та методи контролю

Методами контролю є: усний контроль (усне опитування), письмовий, тестовий, програмований контроль, практична перевірка, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» (Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2024), контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, підсумковий та семестровий контроль.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економіка підприємства» включає в себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Економіка підприємства» є:

- виконання обов'язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проєктах, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання поточний контроль та оцінювання здійснюється за наступними напрямками:

- участь в експрес-опитуванні (тестуванні), участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (участь у дискусіях, розв'язування розрахункових та ситуаційних завдань, тощо);
- робота в групах або індивідуально в рамках case-study.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення екзамену і враховуються викладачем при визначенні результатів поточного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною шкалою.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та складання екзамену здобувача вищої освіти.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється за 100-бальною шкалою**.

Під час контролю враховуючи наступні види робіт:

- вирішення задач, розбір ситуаційних задач (case-study) оцінюється до 30 балів за семестр;
- захист домашнього завдання (підготовка рефератів, презентацій досліджень тощо) здобувача вищої освіти оцінюється до 28 балів за семестр;
- контрольна робота (2 контрольні роботи) – до 25 балів за кожну контрольну роботу. За семестр враховується середній результат за дві контрольні роботи (максимум 25 балів);
- участь у конкурсах, кейс-чемпіонатах. За бажанням студенти можуть брати участь у конкурсах, кейс-чемпіонатах, які влаштовують іноземні та національні виробники, навчальні та тренінгові центри, міжнародні організації. За результатами участі студентам зараховуються відповідні теми та додаються додаткові бали (до 5 балів) до фінальної семестрової оцінки;

- неформальна та/або інформальна освіта (участь у тренінгах, семінарах, проходження курсів з сертифікацією) додатково оцінюється до 7 балів за семестр;

- участь у науковій діяльності кафедри (учать у НДР, підготовка тез доповідей за тематикою розділів дисципліни, виступи на конференціях) додатково оцінюються у 5 балів за семестр;

- екзамен – максимум 100 балів.

Політики забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності та Принципів забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НУ «Запорізька політехніка» визначені Наказом № 463 від 11.11.2024р.***

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти при поточному оцінюванні знань (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота															Неформаль на освіта, участь у конкурсах, кейс- чемпіоната х, наукова діяльність	Підсумков ий тест (екзамен)	Сума
МОДУЛЬ 1								МОДУЛЬ 2									
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2									
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T1 0	T1 1	T1 2	T1 3	T1 4	T15 -16			
5	5	5	5	5	5	5	6	6	6	6	6	6	6	6	17	100	100

T 1, T 2, ..., T 16 – теми змістовних модулів.

Якщо здобувач вищої освіти відвідував заняття, проявив активність під час практичних/семінарських занять, виконав домашні завдання та склав обидва поточних контролю, він має право отримати оцінку за екзамен.

Якщо здобувач вищої освіти не погоджується з середньою оцінкою, він має право скласти письмовий екзамен з дисципліни «Економіка підприємства» у відповідності до Положення «Про організацію навчального процесу» НУ «Запорізька політехніка»**.

* Рекомендації з навчально-методичного забезпечення у Національному університеті «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. Запоріжжя: Навчальний відділ, Навчально-методичний відділ, НУ «Запорізька політехніка». 2024. 20 с.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2023. - 42 с.

*** Наказ № 463 від 11.11.2024р. про затвердження Політики забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності та Принципів забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НУ «Запорізька політехніка».

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

11. Політика курсу

Політика дедлайнів. Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. За наявності поважних причин (відповідно до інформації, яку надано деканатом) здобувач вищої освіти має право на складання індивідуального графіку вивчення окремих тем дисципліни.

В разі, якщо здобувач вищої освіти проходить додаткове навчання (неформальна та/або інформальна освіта) на освітніх платформах (наприклад, Prometheus), в інформаційних центрах, вивчає дисципліни в інших закладах освіти в межах академічної мобільності, бере участь у кейс-чемпіонатах (наприклад, Marketing Hackathon від компанії Genesis), науковій роботі кафедри, то результати додаткового навчання та активності можуть бути зарахованими або як певна частина годин дисципліни, що відводиться на самостійну роботу, або врахована під час поточних контролю та складання екзамену.

Політика академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки с здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»

(https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf).

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>). Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».

Політика взаємоповаги та ефективної комунікації. Здобувач вищої освіти має бути терпимим і доброзичливим до однокурсників та викладачів.

12. Методичне забезпечення

Методичні вказівки до проведення практичних занять, виконання самостійної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 075 »Маркетинг» освітньої програми «Маркетинг» ОС «Бакалавр» всіх форм навчання / укл. А.В. Зеркаль. Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка». 2024. 43 с. URL: <https://eir.zp.edu.ua/handle/123456789/15610>

13. Перелік навчальної, наукової та довідкової літератури Базова

1. The interaction between the human resources motivation and the commitment to the organization. Journal of security and sustainability issues / A. Zerkal, M. Petrova V. Koval, M. Teravicharova, A Radchenko., N. Bondarchuk / 2020 March Vol. 9, No 3. P.897-907. URL: [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3\(15\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3(15))

2. Theoretical bases of improvement of mechanisms of management of the personnel of the enterprise A. Zerkal, L. Verbivska, Z. Kobelia, A. Verhun, A. Vikhtiuk. AD ALTA Journal of interdisciplinary. 2022. P.107-110 URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/20379/1/A_20.pdf

3. Zerkal A. Zamlynskyi V., Antonov A. A conceptual framework to apply financial engineering at the enterprise. Baltic Journal of Economic Studies. Vol. 5. Riga. 2019. JANUARY. No. 1 P. 68-74 URL: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-1-68>

4. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник, Київ: Кондор. Видавництво, 2016. 378 с. URL: <https://surl.li/vjzbbf>

5. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю., Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.

6. Економіка підприємства: навч. посіб. / Посохов І. М., Дюжев В. Г., Сусліков С.В., Тимофєєва К. О. Міністерство освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. «Харків. Політехн. ін-т». Харків: НТУ «ХПІ», 2016. 380 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI/Press/30695/1/Posokhov_Ekonomika_pidpryemstva_2016.pdf

7. Економіка підприємства: підручник / за ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с. URL: <https://surl.li/gpinbh>

8. Захарченко В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник Київ: Ліра-К. 2014. 300 с.

9. Зеркаль А.В. Драчук Ю.З., Трушкіна Н.В. До стратегії управління промисловими підприємствами в умовах кліматичної рівноваги. Бізнес-навігатор. 2022. Вип. 1(68). С.50-56

10. Зеркаль А.В. Корпоративна культура та комерційна свідомість персоналу – інноваційні напрями розвитку підприємств: монографія. Tallinn: Teadmus OÜ, 2022, 346 с. (ISBN 978-9916-9813-8-2)
11. Зеркаль А.В. Міронова Л.Г. Управління персоналом підприємства: компетентнісний підхід. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2019. №3 (108) С.131-136
12. Зеркаль А.В. Управління розвитком комерційної свідомості персоналу на підприємствах: монографія. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2019. 320 с.
13. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: навчальний посібник Київ: Ліра-К, 2014. 208 с.
14. Лифар В.В., Зеркаль А.В. Павлішина Н.М. Соколова Ю.О., Борисенко О.Є. Сучасні тенденції розвитку маркетингової діяльності промислових підприємств в умовах цифрової трансформації та екологізації економіки: монографія. Маркетингове та логістичне забезпечення діяльності підприємств в умовах екологізації та цифровізації економіки: колективна монографія. Запоріжжя: АА Тандем, 2023. 256 с.
15. Лойко В.В., Макаровська Т.П. Економіка підприємства: навчальний посібник – Київ: КНУТД, 2015. 267 с. URL: <https://surl.li/jvvlob>
16. Мельник Л.Г. Економіка підприємства :навчальний посібник. Київ: Ліра, 2015. 876 с.
17. Міценко Н.Г. Економіка підприємства: теорія і практикум: навчальний посібник Київ: Ліра-К, 2014. 688 с.
18. Романченко Н. В., Кожемякіна Т. В., Пічик К.В., Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: НаУКМА, 2018. 343 с. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/15771/Ekonomika_pidpryiemstva_navchalnyi_posibnyk.pdf?sequence=1&isAllowed=y
19. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко Н.В., Радкевич О.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2014. 436 с.
20. Яркіна Н.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Допоміжна

1. Zerkal A. Mechanisms of employee awareness influence to the efficiency and business development of enterprises. Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2019. № 12. Р.29-33 URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2019-12-5531>
2. Zerkal A. The impact of business partners on commercial awareness and personnel management of enterprises. Молодий вчений. 2019. №10 (74). С. 301-304.
3. Zerkal A. The team role of employees' commercial awareness formation on enterprise. East European Scientific Journal. Warsaw, 2019. No10 (50). part. Р.38-41
4. Зеркаль А.В. Управління персоналом на засадах комерційної свідомості як конкурентна перевага підприємств. Причорноморські економічні студії. 2019. № 46. С.94-98 URL: http://www.bses.in.ua/journals/2019/46_1_2019/18.pdf

Примітка: Цей курс укладено проф. Зеркаль А.В., однак, він не є оригінальною

авторською розробкою. Робоча програма, тексти лекцій та практичні завдання розроблено та сформовано на основі передових світових і вітчизняних практик, нормативних документів, методичних розробок закладів вищої освіти, навчальних он-лайн курсів, а також на матеріалах Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.